

SEĆA IS

Coca-Cola HBC
Srbija

STUDIJA DRUŠTVENO-EKONOMSKOG UTICAJA COCA-COLA SISTEMA I KOMPANIJE BAMBI U SRBIJI

SADRŽAJ

Ključni rezultati	3	13 Efekti na poreski sistem Republike Srbije
Uvodna reč	6	13 Omogućavamo zaposlenja duž celog lanca vrednosti
O Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi u Srbiji	7	14 Uticaj Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na društvo i lokalnu zajednicu
Stanje privrede u 2021.	9	14 Podrška profesionalnom razvoju mladih
Uticaj Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na domaću ekonomiju	11	15 Partnerstva sa lokalnim zajednicama
Domaći potrošači uživaju u našim proizvodima	11	15 Zaštita životne sredine i vodnih resursa
Rastemo uprkos izazovima	11	16 Podrška u vanrednim situacijama
Uticaj na lokalnu ekonomiju	12	16 Naši zaposleni
Uticaj na ostale sektore privrede	12	17 Metodologija
Pozitivno utičemo na domaći BDP	12	18 O autoru studije

Uticaj COCA-COLA sistema i kompanije Bambi na ekonomiju Srbije u 2021. godini

KLJUČNI REZULTATI

Coca-Cola sistem i Bambi su

LOKALNE KOMPANIJE

koje dodaju vrednost
ekonomiji Srbije
i podržavaju zapošljavanje.

30,5 MILIONA KILOGRAMA
konditorskih proizvoda je proizveo Bambi

96 MILIONA €

Zajednički, nabavljena je roba i
usluge domaćih dobavljača
u vrednosti od preko

649 MILIONA LITARA
bezalkoholnih napitaka
je proizveo Coca-Cola sistem

Coca-Cola sistem i Bambi su u 2021. godini podržali

14.900

RADNIH MESTA

u lancu vrednosti, što čini **0.5%**
ukupnog broja radnih mesta u Srbiji

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi
direktno zapošljavaju

1.614

LJUDI

a indirektno, u lancu vrednosti
podržavaju još **13.300** radnih mesta

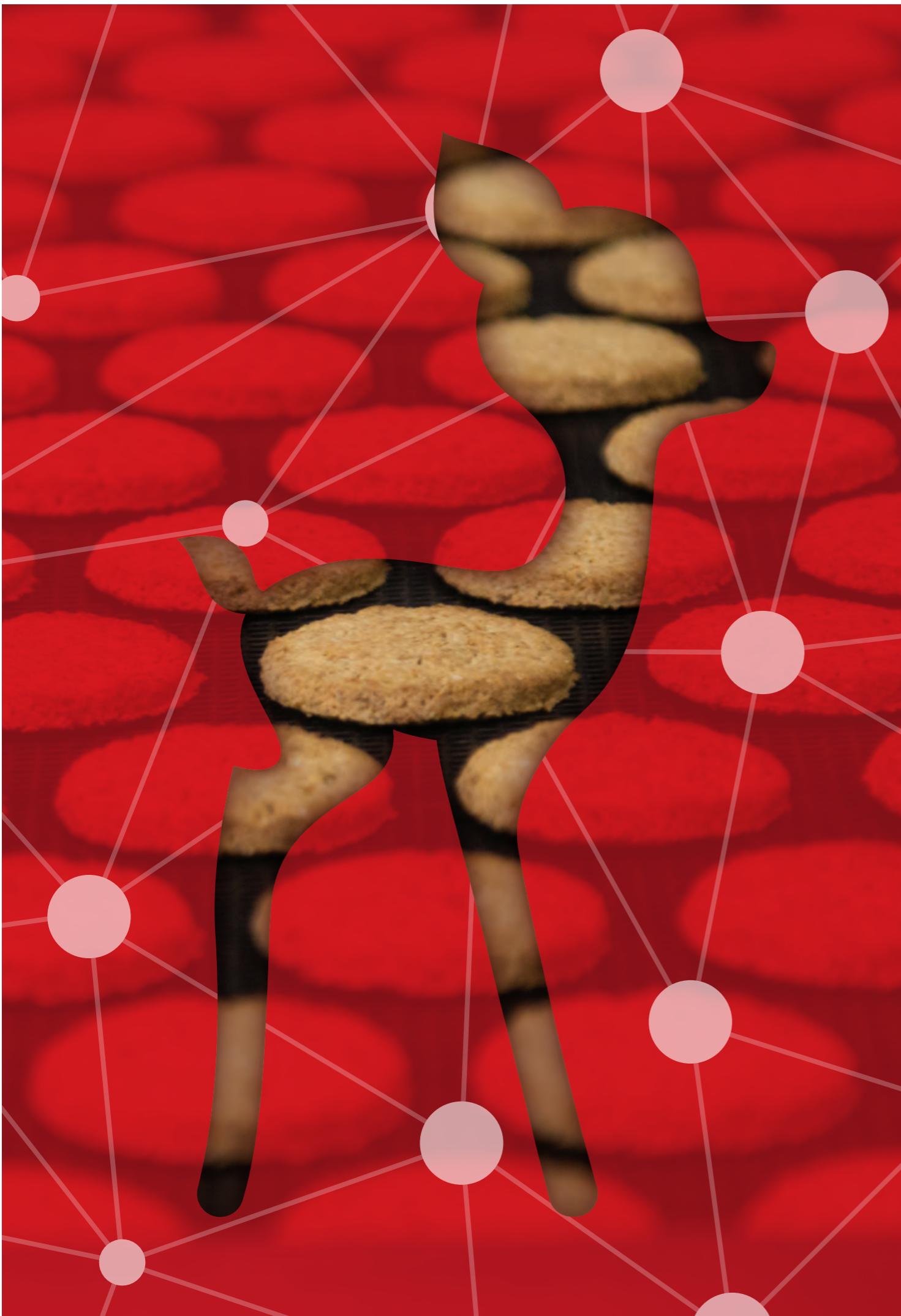
Za svako direktno radno mesto u
Coca-Cola sistemu i Bambiju
podržano je

8

RADNIH MESTA

u lancu vrednosti

Poslovanjem Coca-Cola sistema i kompanije Bambi generisano je

**360
MILIONA EVRA**

kroz celokupan lanac vrednosti,
što je **0,7%** BDP-a Republike Srbije.

Coca-Cola sistem i Bambi direktno generišu

**81
MILION EVRA**

prihoda, a indirektno kroz
mrežu dobavljača i distributera
još **279 miliona evra.**

Sektor trgovine je
jedan od najvećih
korisnika ukupnih
aktivnosti Coca-Cola
sistema i Bambija,
kroz koji je podržano
stvaranje ukupno.

**92
MILIONA
EVRA**
dodata vrednosti.

Svaki evro koji potrošači potroše na
Coca-Cola i Bambi proizvode u Srbiji, doprinosi
ekonomiji sa **70 evrocenti vrednosti.**

**199
MILIONA EVRA**

je uplaćeno u budžet u lancu vrednosti, što čini
1% ukupnih poreskih prihoda RS.

Coca-Cola sistem i Bambi
direktno doprinose sa
55 miliona evra poreza,
i indirektno podržavaju
144 miliona evra poreza,
od čega se **86 miliona evra**
odnosi na PDV
prodatih proizvoda.

UVODNA REČ

Za sve nas, 2021. bila je godina neizvesnosti, zatim nade u zaustavljanje pandemije koju nam je donela vakcinacija, a potom i postupnog oporavka i vraćanja u «novu normalnost». Karakterom lidera, prepoznali smo svoju ulogu u podršci privredi na način na koji to najbolje umemo – pozitivnim poslovanjem, znanjem i ekspertizom, kao i nastavkom investicija, kreirajući tako novu ekonomsku vrednost. Na kontrakciju ekonomskog rasta mi smo odgovorili dodatnim investicijama – ulaskom u jednu za nas novu kategoriju, kategoriju kafe, akvizicijom fabrike gazirane vode, kao i investiranjem u novu Plazma proizvodnu liniju, kojom smo gotovo udvostručili proizvodnju. Na taj način, nastavili smo da podržavamo lokalnu ekonomiju u nepredvidivom ekonomskom ambijentu 2021. godine.

Jubilarnom, petom po redu, Studijom o društveno-ekonomskom uticaju Coca-Cola sistema u Srbiji, drugom koja uključuje i kompaniju Bambi, naš ukupan doprinos u 2021. godini kvantifikujemo, još jednom potvrđujući da smo domaća kompanija čija nabavka, proizvodnja i distribucija snažno utiču na lokalnu ekonomiju.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi su, u godini u kojoj se privreda tek oporavljala od snažnog udara korona virusa, domaćoj ekonomiji doprineli sa 360 miliona evra dodata vrednosti, što čini 0.7% BDP-a Republike Srbije. U srpski budžet uplatili smo 55 miliona evra direktnih poreskih prihoda i podržali još 144 miliona evra poreza u celokupnom lancu vrednosti sistema, što iznosi 1% ukupnog poreskog prihoda u zemlji. Za svako direktno radno mesto podržavamo još 8, jer direktno zapošljavamo 1.614 ljudi, a indirektno podržavamo još dodatnih 13 300 širom svog lanca vrednosti.

Za izradu Studije angažovali smo renomiranu konsalting firmu Steward Redqueen. Studija je izrađena po metodologiji dobitnika Nobelove nagrade, ekonomiste Vasilija Leontifa, a koja podrazumeva input-output model analize (više u poglavљу Metodologija). Studija koja je pred vama zasniva se na finansijskim podacima iz 2021. godine, a važno je istaći da je ovo prva Studija o društveno- ekonomskom uticaju Coca-Cola sistema u Srbiji koja obuhvata celogodišnje poslovanje i uticaj kompanije Bambi .

Hvala što pomažete da u punoj snazi, karakterom lidera, krčimo put boljoj budućnosti!

Luca Santadrea, direktor franšize The Coca-Cola Company Srbija, Crna Gora, Severna Makedonija

Svetoslav Atanasov, generalni direktor Coca-Cola HBC Srbija i Crna Gora

Dragan Stajković, generalni direktor kompanije Bambi

O COCA-COLA SISTEMU I KOMPANIJI BAMBI U SRBIJI

Iako mnogi Coca-Cola sistem doživljavaju kao jedinstven entitet, a Coca-Cola napitke kao proizvode jedne multinacionalne kompanije sa sedištem u Atlanti, mi smo ipak više od toga. Naš poslovni sistem zapošjava lokalnu radnu snagu i ostvaruje prihode na domaćem tržištu, podržavajući ujedno zapošljavanje, zarade i poreske prihode u čitavom lancu ekonomije. To zapravo znači da smo u osnovi domaća kompanija.

1968
30 LJUDI
18.000 FLAŠICA/h

A sve je počelo davne 1968. godine. Sa misijom da osveži ceo svet, globalni brand Coca-Cola stigao je u nekadašnju Jugoslaviju noseći sa sobom ne samo prepoznatljive ukuse, trendove u popularnoj kulturi, muzici i umetnosti, već i novu poslovnu filozofiju. Na samo jednoj proizvodnoj liniji prve fabrike za flaširanje Coca-Cola napitaka radio je svega 30 ljudi, a kapacitet proizvodnje iznosio je 18.000 flašica na sat.

DANAS
2022, PUNIONICA SE
PROSTIRE NA 65.000m²

Više od pola veka kasnije, na mjestu prve fabrike u Zemunu, danas se nalazi moderna punionica sa regionalnim Centrom za sokove, koja se prostire na oko 65.000 m² i na šest linija proizvodi napitke namenjene kako domaćem tržištu, tako i izvozu.

Radeći na proizvodnim kapacitetima, kompanija je gradila i širila mrežu lokalnih partnera i distributera postavljajući nove standarde u načinu posovanja.

Iako je u ukupnom ekonomskom ambijentu u proteklim decenijama bilo različitih izazova, Coca-Cola sistem je uspevao da se prilagodi, raste i razvija se. Danas ga čine kompanije Coca-Cola Company, Coca-Cola HBC Srbija, kao i Bambi, koji se Coca-Cola porodici pridružio 2019. godine. U okviru Sistema, osim punionice u Zemunu posluje i punionica Rosa vode na Vlasini, a krajem 2021. godine finalizirani su i pregovori o preuzimanju punionice gazirane vode Rosa Homolje, u Neresnici, u opštini Kučevo.

The Coca-Cola Company

je vlasnik brenda i bavi se proizvodnjom i prodajom koncentrata, sirupa i osnova za napitke svojim partnerskim kompanijama, kao što je Coca-Cola HBC. Zadužena je i za osmišljavanje strateških marketinskih kampanja, brand menadžment, reklamiranje, promocije među potrošačima, strategiju unapređenja ambalaže kao i istraživanja tržišta.

Coca-Cola HBC Srbija

kupuje sirovine za proizvodnju napitaka od kompanije Coca-Cola i zadužena je za proizvodnju, pakovanje, prodaju i distribuciju finalnog proizvoda kupcima, kao i za egzekuciju unutar prodajnih objekata. Takođe, Coca-Cola HBC Srbija inicira i realizuje brojne programe društveno-odgovornog poslovanja. **Ove godine kompanija Coca-Cola HBC obeležava**

25 godina poslovanja u Srbiji. Poslovanje je započela 1997. godine, a 25 godina kasnije, nakon četiri akvizicije, predstavlja lidera u industriji, ne samo kada je reč o unapređenju proizvodnih procesa i ponudi već i u održivim i društveno odgovornim rešenjima u domenu zaštite životne sredine i podrške lokalnim zajednicama, kao i dugoročnoj saradnji sa partnerima i kupcima.

Kompanija Bambi

već 55 godina na tržište Srbije i regionala donosi neke od najvoljenijih konditorskih brendova među kojima je najpoznatija Plazma. Ulaskom u Coca-Cola HBC porodicu, kompanija Bambi dobila je priliku za nove razvojne mogućnosti, proširenje proizvodnih kapaciteta, kao i predstavljanje na novim tržištima. Istovremeno, investicije, rast proizvodnje i izvoza pratilo je neprekidno unapređenje portfolija i uspešno lansiranje inovativnih proizvoda.

Naši brendovi

Coca-Cola sistem proizvodi i distribuira neke od najpoznatijih svetskih brendova: Coca-Cola, Coca-Cola Zero, Fanta, Schweppes i Sprite, vode Rosa i Rosa Homolje, sokove Next, Next Joy i Next limunade, energetska pića Ultra i Monster, ledeni čaj FuzeTea, poznate brendove kafe Costa coffee i Vergnano, Heineken portfolio piva, kao i vrhunska alkoholna pića: Jack Daniels, Finlandia, Famous Grouse, Macallan, Brugal, Campari, Aperol, Zlatni Pelin i Zlatnu rakiju, koja je domaći alkoholni brend u vlasništvu Coca-Cola HBC Srbija. Uz Bambi brendove poput Plazme, Wellnessa, Zlatnog Peka, LOCO i Bambi napolitanki, slanih grickalica Josh! i aromatičnog keksa Spekulaas, kompanija je apsolutni lider u svojoj industriji i nudi portfolio proizvoda, za svačiji ukus i svaku priliku, sedam dana u nedelji.

Za održivu budućnost

Osim toga što nas kao deo sistema povezuju iste vrednosti, zajednička nam je i posvećenost održivom poslovanju. Za nas u Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi održivo poslovanje je i briga o ljudima, briga o planeti i briga o našem biznisu, u isto vreme. Zato smo već godinama među liderima održivog i odgovornog poslovanja u Srbiji, kompanija koja postavlja standarde u načinu razmišljanja i načinu poslovanja, inspiriše i podstiče na aktivaciju za bolj i održiviju budućnost.

Coca-Cola HBC Srbija je za rezultate na polju održivosti u 2021. godini, među 29 zemalja, osvojila nagradu Coca-Cola HBC Grupe za održivost i primenu održivih politika u praksi.

STANJE PRIVREDE U 2021

U 2021. godini srpska privreda je trpela ozbiljne posledice krize, izazvane pandemijom Covid-19 virusa koja je započela u prethodnoj 2020. godini. Zbog veoma izdašne pomoći države u 2020. godini, odnosno 5,8 milijardi evra ili 13% BDP-a, pad BDP-a od 0,9% je bio značajno niži od pada BDP-a u većini najrazvijenijih zemalja sveta.

Zahvaljujući produžetku državne pomoći i u 2021. godini u iznosu od 2,2 milijarde evra, ali i snažnom prilivu stranih direktnih investicija od 3,6 milijardi evra, povećanju izvoza na 21,6 milijardi evra, što predstavlja rast od čak 26,8% u odnosu na 2020. godinu, decenijskom stabilnom prilivu od doznaka, odnosno priliva sredstava iz inostranstva u iznosu od 3,7 milijardi evra i nastavku velikih ulaganja u krupne infrastrukturne objekte od državnog značaja, Srbija je već u prvom kvartalu 2021. godine dostigla predkrizni nivo BDP-a. Postpandemijsku 2021. godinu naša zemlja je završila sa rastom BDP-a od čak 7,5%, što je Srbiju svrstalo u red evropskih zemalja sa najdinamičnijim rastom.

Pandemija Covid-19 virusa je imala loše posledice po industrijskom razvoju, koji je zabeležio rast od svega 0,4% u 2020. godini. Zahvaljujući merama državne pomoći, prisustvu stranih kompanija, kao i rezilijentnosti domaćih kompanija, industrija je u 2021. godini zabeležila rast od 6,3%.

U izazovnoj 2020. godini, rast cena je iznosio 1,3%. U 2021. je značajno porastao, ali je još uvek bio na jednocifernem nivou od 7,9%.

U 2021. godini izvoz Srbije je povećan za 26,8%, ali treba imati u vidu da je u prethodnoj, pandemijskoj 2020. godini zabeležio pad od 2,7%. To je posledica zatvaranja granica, prekidanja lanaca snabdevanja, poremećaja u transportu robe, nedostatku komponenti i delova u visoko zavisnoj globalizacionoj privredi sveta. Zbog decenijskog bržeg rasta uvoza od izvoza, srpska privreda je 2021. godine zabeležila veoma visok i rastući deficit trgovinskog bilansa od skoro 7 milijardi evra, odnosno 13,1% BDP-a, dok je pokrivenost uvoza izvozom bila svega 75,5%.

I pored pandemije u 2020. godini i „lečenja“ njenih posledica u 2021. godini, ukupan broj zaposlenih od 2,2 miliona, ali i nezaposlenih, tj. 513 hiljada ostao je na sličnom nivou kao i prethodne godine, ali se stopa nezaposlenosti povećala sa 9,7% na 11,1%.

Ohrabruje činjenica da je, **uprkos ogromnim problemima izazvanim pandemijom, promet u trgovini na malo u 2020. godini porastao za 4%, a u 2021. godini za 10,3%**. Broj noćenja turista u 2020. godini je zbog uvođenja vanrednog stanja smanjen za 38,4%, dok je sa popuštanjem epidemiološke situacije u 2021. godini, broj noćenje turista povećan za 31,6%.

Kada je o inflaciji reč, situacija u 2022. godini je nešto drugačija. U uslovima naglašenih troškovnih pritisaka, izazvanih globalnom nepovoljnom situacijom, međugodišnja inflacija u Srbiji, kao i u drugim zemljama, tokom trećeg tromesečja 2022. godine je nastavila da raste i u septembru 2022. je iznosila 14%. Bazna inflacija (isključeno povećanje cena hrane, energije, alkohola i cigareta) je u istom periodu bila 8,6%.¹

Kao i u ranijem periodu, veliki doprinos rastu inflacije u trećem kvartalu 2022. je imao dinamičan rast cena hrane i bezalkoholnih pića od 4,9%, uz doprinos ukupnoj inflaciji od 1,6 %.²

Prema projekciji NBS iz novembra meseca 2022. godine, očekuje se da će međugodišnja inflacija ostati povišena do početka naredne godine, ali da će u drugoj polovini 2023. godine snažno opasti, da bi se u granice cilja NBS (3%, +/- 1.5%), vratila u drugoj polovini 2024. godine.³

¹Izvor: Narodna banka Srbije, Izveštaj o inflaciji, Novembar, 2022. godine.

https://www.nbs.rs/export/sites/NBS_site/documents/publikacije/ioi/izvestaji/ioi_11_2022.pdf, str. 14

²Isto, str. 14.

³Isto, str. str. 6.

UTICAJ COCA-COLA SISTEMA I KOMPANIJE BAMBI NA DOMAĆU EKONOMIJU

Doprinos svake kompanije ukupnom razvoju zemlje u kojoj posluje se može meriti kroz direktni i indirektni uticaj na rast BDP-a, zaposlenost, dodate vrednosti, investicije, priliv novih tehnologija i, uplate u budžet zemlje.

Domaći potrošači uživaju u našim proizvodima

U 2021. godini, Coca-Cola sistem je proizveo 649 miliona litara bezalkoholnih napitaka, a Bambi 30.5 miliona kilograma konditorskih proizvoda namenjenih domaćem tržištu i izvozu.

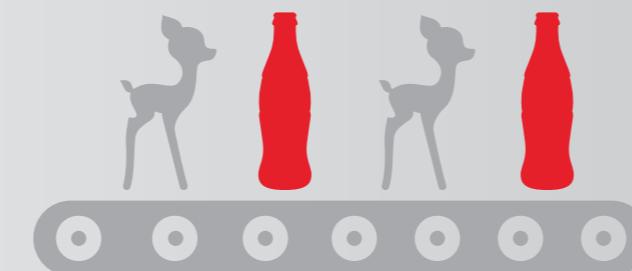
Građani Srbije su potrošili 517 miliona evra za kupovinu 521 milion litara bezalkoholnih napitaka proizvedenih u Coca-Cola sistemu, 21 milion kilograma konditorskih proizvoda kompanije Bambi, 103.800 JK (UC)⁴ premijum žestokih pića i 17.000 kilograma kafe, na domaćem tržištu.⁵

Rastemo uprkos izazovima

U periodu od 2017. pa do 2021. godine, prosečna stopa rasta obima prodaje u kompaniji Coca-Cola HBC-u je iznosila 4,1%, a stopa rasta neto prihoda od prodaje 5,00%. Istovremeno, ukupna proizvodnja domaće industrije bezalkoholnih napitaka u periodu od 2017. do 2021. godinje smanjena za 4,2%, što dodatno ukazuje na uspešnost poslovanja Coca-Cola sistema u okviru industrije proizvodnje i plasiranja bezalkoholnih napitaka. Rast obima prodaje, kao i rast neto prihoda u Bambiju su u svih pet posmatranih godina u kontinuiranom porastu.

Zbog pandemije korona virusa u 2020. godini i zatvaranja ugostiteljskih objekata, značajno je smanjena prodaja bezalkoholnih napitaka i žestokih pića. Tokom prve polovine 2021. godine, nastavljena je primena epidemioloških mera koje su podrazumevale uvođenje Covid-propusnica za posetu ugostiteljskim objektima, kao i ograničenje radnog vremena. Sa ublažavanjem mera, kroz pametne i hrabre aktivacije na tržištu, kao i kontinuirana ulaganja, u 2021. godini neto prihod je značajno povećan, prešavši nivo iz predpandemijske 2019. godine.

CCHBC SISTEM

649 MILL

BEZALKOHOLNIH NAPITAKA

30,5 MIL KG

KONDITORSKIH PROIZVODA

521 MIL L

bezalkoholnih napitaka iz sistema CCHBC

21 MIL KG

konditorskih proizvoda kompanije Bambi

103.800 JK

premijum žestokih pića

17.000 KG

kafe

2017-2021

4,1%
PROSEČNA STOPA
RASTA CCHBC

5%

**STOPA RASTA
NETO PRIHODA**

⁴ JK (UC) - unit case, jedinica mere za 5678 litara, ili 24 posluženja od 8 USA unci (veličina orginalne Coca-Cola boce)

⁵ Deo ukupne proizvodnje obeju kompanija je izvezen. Analizirana se samo onaj deo koji je realizovan u Srbiji.

Uticaj na lokalnu ekonomiju

Coca-Cola sistem i Bambi su u 2021. godini ostvarili 285 miliona evra prihoda od prodaje na domaćem tržištu. Na osnovu ovog prihoda, zaposlenima su isplaćivane plate, zajedno sa porezima i doprinosima državi i lokalnim zajednicama, što predstavlja direktni uticaj poslovanja. Samo u državni budžet, kao posledica poslovanja Coca-Cola sistema i kompanije Bambi, u 2021. godini slilo se 86 miliona evra PDV-a, dok su naši distributeri i trgovci su za svoje usluge naplatili 146 miliona evra marže.

Sa druge strane, trošenje novca za kupovinu raznih proizvoda i usluga, generisalo je novo zapošljavanje, nove poreze i doprinose, što je kapilarno doprinisalo lokalnom, ali i ukupnom razvoju zemlje. To je zapravo indirektni uticaj. Više o društvenom uticaju možete videti u poglavljiju Uticaj na društvo i lokalnu zajednicu.

Uticaj na ostale sektore privrede

Vrednost robe i usluga kupljenih od domaćih dobavljača iznosi 96 miliona evra.

Poslovanje Coca-Cola sistema i kompanije Bambi pozitivno je uticalo na poslovanje ključnih sektora srpske privrede:

- **Sektor trgovine** generisao je 92 miliona evra dodate vrednosti.
- **Sektor usluga** generisao je 50 miliona evra, od čega se 22 miliona evra odnosilo na pružanje usluga marketinga, oglašavanja, komunikacije i drugih usluga domaćih pravnih lica.
- **Sektor proizvodnje** je realizovao 23 miliona evra, od čega se 13 miliona evra odnosilo na dobavljače prvog reda.
- **Ostala industrija, transport i poljoprivreda** ostvarili su 29 miliona evra dodate vrednosti.

Pozitivno utičemo na domaći BDP

Ukupno dodata vrednost, duž celokupnog lanca vrednosti, u 2021. godini je iznosiла 360 miliona evra. To znači da su Coca-Cola sistem i kompanija Bambi indirektno doprineli 0.7% BDP-u Republike Srbije. Na svaki potrošeni evro na Coca-Cola i Bambi proizvode proizvedene u Srbiji, dodatni doprinos ekonomiji iznosi 70 evrocenti vrednosti.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi su direktno generisali 81 milion evra dodate vrednosti, što predstavlja čak 5.2% ukupne dodate vrednosti u sektoru proizvodnje hrane i pića u Srbiji.⁶

⁶ Ukupna dodata vrednost proizvodnje hrane i pića u Srbiji u 2021. godini je iznosiла 1,6 milijardi evra (Izvor: Eurostat)

Efekti na poreski sistem Republike Srbije

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi, direktno su u budžet Republike Srbije i lokalnih samouprava uplatili 55 miliona evra. To obuhvata porez na dobit pravnih lica, porez na plate, razne doprinose, carinske dažbine i porez na imovinu i akcize.

U strukturi dodate vrednosti od 360 miliona evra, najveći deo, 199 miliona evra ili 55,2%, se odnosi na podržana poreska plaćanja duž lanca vrednosti. **To znači da ukupno plaćeni indirektni porezi čine 1% poreskih prihoda Srbije.**

Vrednost plata u celokupnom lancu stvaranja vrednosti je iznosila 80 miliona evra, od čega su 26 miliona evra bile zarade zaposlenih u Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi, a 54 miliona evra su zarade dobavljača i kupaca kompanijskih proizvoda.

Domaće kompanije duž lanca vrednosti su ostvarile dobit od 82 miliona evra.

Omogućavamo zaposlenja duž celog lanca vrednosti

U Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi, u 2021. godini je bilo **direktno zaposleno ukupno 1.614 ljudi**. U okviru lanca vrednosti, indirektno je generisano dodatnih 13.300 radnih mesta.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi, u čitavom lancu vrednosti podržavaju zapošljavanje ukupno 14.900 ljudi, što u odnosu na ukupnu procenjenu zaposlenost u Srbiji u 2021. godini⁷, predstavlja 0,5% ukupnog broja radnih mesta u Srbiji.

Jedan direktno zaposleni u Coca-Cola sistemu i kompaniji Bambi podržava indirektno još 8 zaposlenih u srpskoj ekonomiji, pri čemu se 2 odnose na lokalne nabavke, a 6 na prodaju.

Coca-Cola sistem i kompanija Bambi, u čitavom lancu vrednosti podržavaju zapošljavanje ukupno ljudi

⁷Ukupna zaposlenost u 2021. godini; 2,7 miliona (Izvor: Eurostat)

UTICAJ COCA-COLA SISTEMA I KOMPANIJE BAMBI NA DRUŠTVO I ILOKALNU ZAJEDNICU

Poslovanje, ukoliko nije društveno odgovorno, ne može generisati pozitivne rezultate. Zato svuda gde poslujemo nastojimo da budemo pokretač pozitivnih promena.

Četiri su prioritetne oblasti naše podrške:

- Podrška profesionalnom razvoju mladih
- Partnerstva sa lokalnim zajednicama
- Zaštita životne sredine i vodnih resursa
- Podrška u vanrednim situacijama

U projekte namenjene unapređenju lokalne zajednice tokom 2021. godine uložili smo 92 miliona dinara, donirali preko pola miliona napitaka i 14 tona hrane. Istovremeno, naši zaposleni zajednici su poklonili preko 1000 volonterskih sati.

Podrška profesionalnom razvoju mladih

Generacije mladih ljudi koje dolaze su budući stubovi razvoja našeg društva, ekonomije, naših kompanija. U želji da podržimo njihov razvoj, realizujemo naše projekte i podržavamo inicijative brojnih organizacija koje se bave unapređenjem položaja mladih.

- Od 2017. godine realizujemo krovni program Coca-Cola podrška mladima, kroz koji smo do sada novim znanjima i veštinama u Srbiji osnažili preko 9.000 nezaposlenih mladih, a samo u 2021. godini njih oko 3.000. Program obuhvata besplatne edukacije u vidu online i offline treninga, radionica, predavanja, sa pažljivo biranim predavačima i temama koje su u fokusu mladih.
- Već devet godina kompanija Coca-Cola HBC Srbija otvara svoja vrata za studente završnih godina, kroz program letnjih praksi Coke Summership. Ukupno 270 studenata je svoje prvo radno iskustvo sticalo u našoj kompaniji, a od tog broja njih 70 su danas deo Coca-Cola HBC porodice.
- Podržavajući nove generacije u profesionalnom razvoju i kompanija Bambi je kroz šestomesečni plaćeni program prakse **Bambi for YOUNG** pokazala snažnu privrženost talentu i mladalačkoj energiji, otvarajući vrata drugoj generaciji polaznika, nakon što je najveći broj polaznika prve generacije programa dobio priliku za zaposlenje u kompaniji. Ovaj program proglašenje za najbolji program praksi na prvom employer branding festivalu Emmple u Srbiji. Bambi redovno organizuje program letnjih praksi u saradnji sa strukovnim školama, a od školske 2021/2022 godine nalazi se u programu dualnog obrazovanja sa poljoprivrednom školom iz Požarevca.

Partnerstva sa lokalnim zajednicama

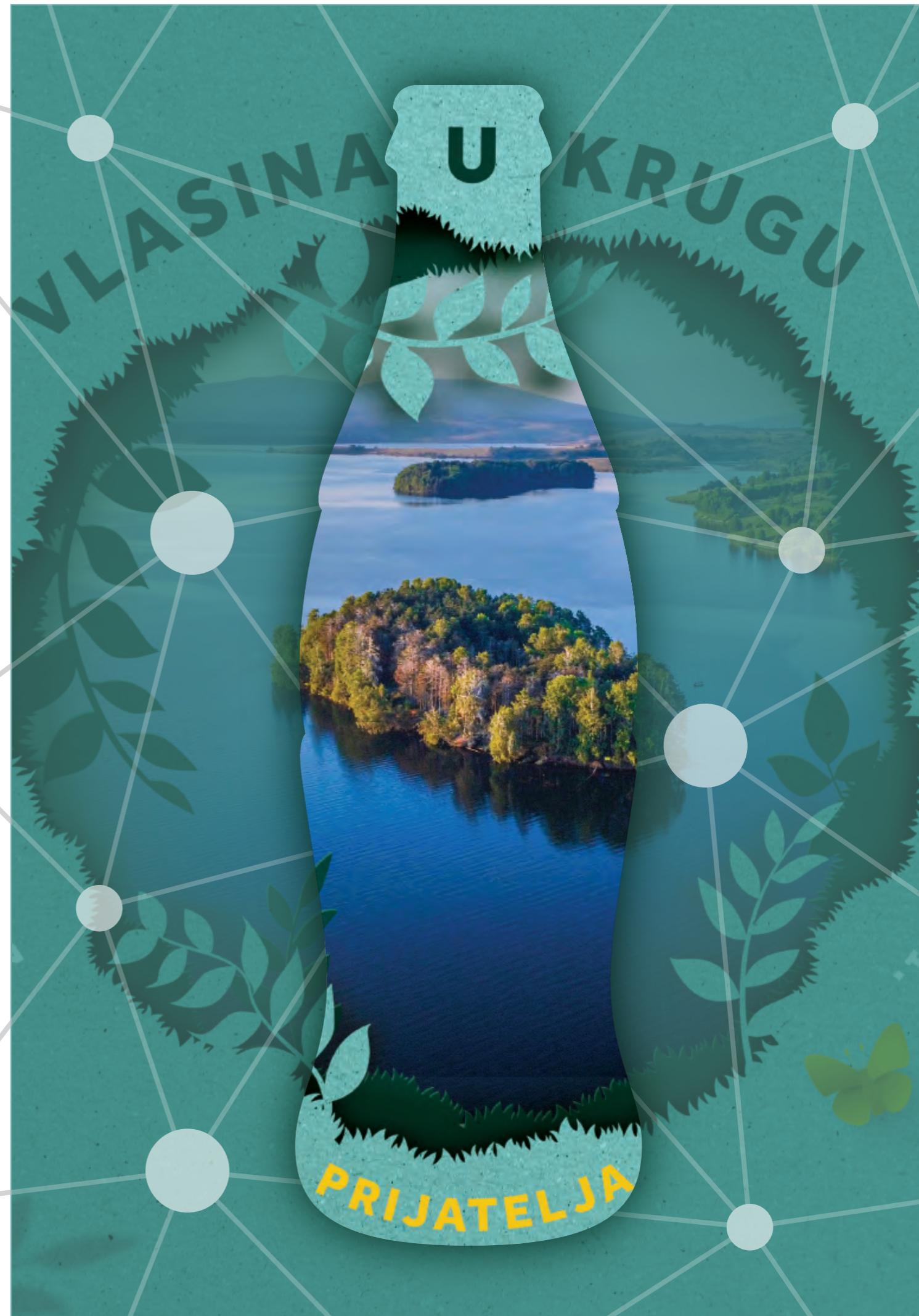
U 2021. godini Coca-Cola sistem osmislio je jedinstven projekt usmeren na razvoj lokalne zajednice Vlasine, područja izuzetnih prirodnih lepota, koje je istovremeno i dom izvora naše Rosa voda. U sklopu projekta „Vlasina – čista ljubav”, za ugostitelje iz ovog kraja organizovali smo besplatne radionice sa ciljem da im pomognemo da bolje razviju i promovišu svoje biznise, a time i Vlasinu, kako bi privukli više turista i kreirali ekonomski benefite za celi kraj.

Projekat je realizovan u partnerstvu sa Opštinom Surdulica, Turističkom organizacijom Surdulica i Kabinetom ministra za razvoj nedovoljno razvijenih opština.

Zaštita životne sredine i vodnih resursa

Održivo poslovanje je esencija naše poslovne prakse. Verujemo da je odgovornost ključna reč budućnosti i zato o svim izazovima današnjice govorimo transparentno i otvoreno.

- U svemu što radimo, nastojimo da smanjujemo uticaj na životnu sredinu. U periodu od 2007. do 2021. godine, u CCHBC uspeli smo da smanjimo potrošnju vode po litru proizvedenog pića 53,45%. To znači da godišnje uštedimo oko 20 olimpijskih bazena vode. U kompaniji Bambi u periodu 2017. do 2021. potrošnja vode po toni proizvoda smanjena je za 24,7%.
- Naš odnos prema vodnim resursima prepoznat je u 2021. godini dobijanjem prestižnog AWS sertifikata Alijanse za upravljanje vodnim resursima. Ovaj međunarodni sertifikat potvrđuje najviši nivo brige i posvećenosti u očuvanju voda.
- U okviru misije Coca-Cola HBC Svet bez otpada (*World Without Waste*), naš cilje je da do 2030. godine recikliramo ili ponovo upotrebimo onoliko boca ili limenki koliko ih stavimo na tržiste. Aktivni smo partner u društvenom dijalogu na temu najboljeg rešenja za upravljanje ambalažnim otpadom, podržavamo lokalne projekte i podizamo svest o značaju primarne selekcije otpada i reciklaže.
- Stalno uvodimo inovacije u pakovanjima, svi naši Next sokovi nalaze se u ambalaži izrađenoj od 82% biljnih materijala, dok KeelClip inovacijom na zbirnim pakovanjima limenki štedimo i do 144 t plastike za pet godina.
- Coca-Cola HBC Srbija: U periodu od 2007. do 2021. godine smanjili smo potrošnju energije po litru proizvedenog pića 56%. U 2021. smanjili smo emisije CO₂ za 67% u poređenju sa 2020.
- Od 2021, sve naše punionice i kompanija Bambi koriste 100% električnu energiju dobijenu iz obnovljivih izvora energije.
- U 2021. godini formirali smo ESG Savetodavni odbor, prvi takve vrste u Srbiji, ali i u celoj Coca-Cola HBC grupi. Ovo jedinstveno eksterno telo čine istaknuti članovi po pozivu iz različitih oblasti: od poslovnih udruženja, međunarodnih organizacija i obrazovnih institucija, lokalnih samouprava, nevladinog sektora, poslovnih partnera, sve do predstavnika medija.

Podrška u vanrednim situacijama

U 2021. godini, dok pandemija Covid19 i dalje traje, fokus podrške je na **donacijama zdravstvenim ustanovama, podršci zajednicama nakon velikih poplava, kao i na tradicionalnoj podršci brojnim humanitarnim organizacijama.**

Donacije Coca-Cola HBC Srbija u proizvodima u 2021. godini dostigle su vrednost od 185 hiljada evra, dok je za najugroženije kompanija Bambi opredelila 14 tona hrane.

Donirajući više od tone proizvoda socijalno ugroženim građanima širom Srbije, kompanija Bambi se u 2021. pridružila kampanji Spasimo hranu, spasimo humanost, koju sprovodi Koalicija za dobročinstvo, a predvodi Fondacija Ana i Vlade Divac.

Coca-Cola HBC Srbija i Bambi dobitnici su Priznanja za doniranje hrane najugroženijima, koje za podršku donacijama dodeljuju Koalicija za dobročinstvo i Forum za odgovorno poslovanje.

Naši zaposleni

1000 SATI VOLONTERSKOG RADA

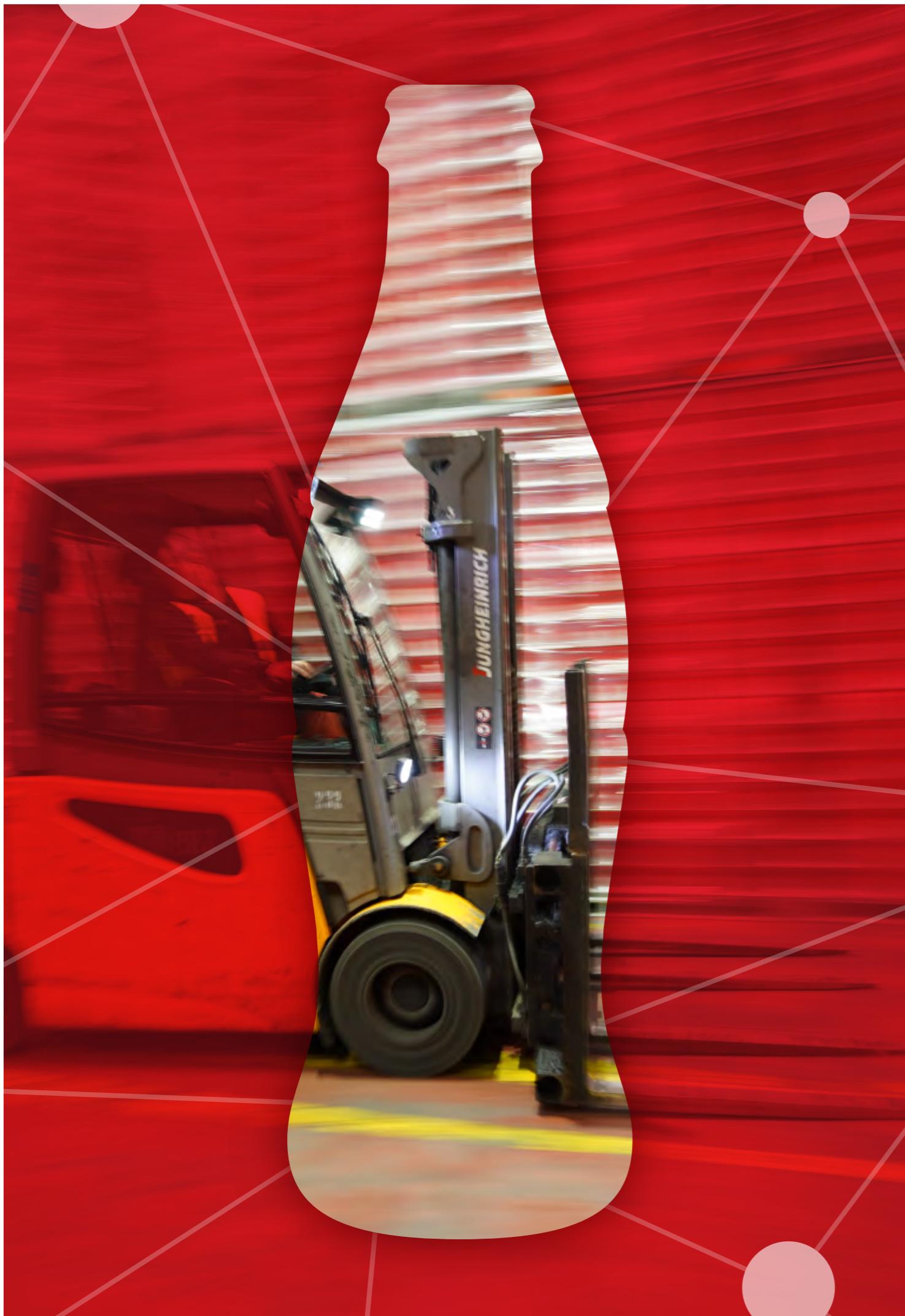
U 2021. godini Coca-Cola i Bambi volonteri posvetili su čak 1000 sati volontiranju. Organizovane su akcije čišćenja i sađenja drveća.

PUNA RODNA RAVNOPRAVNOST

Jedan od ciljeva održivosti do 2025. godine na nivou Coca-Cola sistema je postizanje **pune rodne ravnopravnosti na menadžerskim pozicijama**. U Coca-Cola HBC Srbija u top menadžmentu u 2021. nalazi se 67,7% žena. Pokrenut je program *Žene Lideri (Women in Leadership)* kojima se žene unutar kompanije dodatno osnažuju da preuzmu vodeće uloge. U Bambiju je 47% žena u upravljačkoj strukturi, sa ciljem da do 2030. godine njihovo učešće bude veće od 50%. Iz Bambija je pokrenuta kampanja *Jednakost dolazi iz kuće* kojom se šalje snažna poruka o neophodnosti prevazilaženja rodno zasnovanih stereotipa, u privatnom i profesionalnom okruženju.

METODOLOGIJA

Metodologiju koju Coca-Cola sistem koristi već petu godinu, odnosno drugi put zajedno sa kompanijom Bambi, za procenu ekonomskih efekata zasnovanoj na tzv. „input-output“ analizi, razvio je dobitnik Nobelove nagrade, ekonomista Vasilij Leontijef.

Kroz procenu uticaja poslovanja Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na ekonomiju **prati se tok novca, odnosno vrednost koju krajnji potrošači usmere na finalne proizvode iz portfolija naših kompanija, ali i kroz način na koji novac cirkuliše u ekonomiji i kreira dodatnu vrednost.**

U procesu proizvodnje, pakovanja, promovisanja i isporučivanja svojih proizvoda, Coca-Cola sistem i kompanija Bambi stimulišu i utiču na čitav niz privrednih aktivnosti širom lanca vrednosti, utičući na partnera i saradnike u celom lancu. Efekat nastaje na lokalne dobavljače sirovina ili usluga, dok sa druge strane distributeri i trgovinski lanci imaju direktni efekat Coca-Cola sistema i kompanije Bambi kroz proces distribucije i prodaje gotovih proizvoda. Iz svih ovih aktivnosti proizilaze poreski prihodi i nova radna mesta, čime se dodatno stimuliše privreda.

Još približnije prikazano, kada potrošač kupi proizvod Coca-Cola sistema ili kompanije Bambi, od ukupnog iznosa koji izdvaja za kupovinu finalnog proizvoda, deo vrednosti pripada sistemu/kompaniji kao proizvođaču, a preostali deo odnosi se na izmirivanje distributera koji je prevezao proizvod od proizvodnog pogona do prodajnog mesta, kao i na maržu za prodajno mesto. Sve pomenute strane – kompanija, dobavljači, distributeri, prodavci, ulažu sredstva u dalje unapređenje proizvodnje i ostvaruju dobit, nabavljaju dalje robu i usluge od lokalnih dobavljača, i isplaćuju doprinose na zarade i poreze koji se sливaju u lokalni i državni budžet.

Da bi se izračunao uticaj Coca-Cola sistema i kompanije Bambi na lokalnu ekonomiju, ukupna vrednost potrošnje proizvoda služi kao početni ulazni element koji se ubacuje u takozvanu **matricu društvenog računovodstva**, koja prikazuje sve međusektorske veze i uticaje na lokalnu privredu.

Uticaj na ekonomiju može biti direktni i indirektni.

Direktni uticaj – zavisi od veličine sistema, tj. proizvodnih i administrativnih objekata, ali i ostalih faktora, poput radne snage, profitabilnosti, nivoa nacionalnog oporezivanja;

Indirektni uticaj – može biti uzlazni (*upstream*) i silazni (*downstream*).

Uzlazni (*upstream*) uticaj odnosi se na nabavku, tj. kupovinu robe i usluga u zemlji od dobavljača, pri čemu novac ostaje u lokalnoj ekonomiji. Prihod koji na ovaj način dobavljači Coca-Cola sistema i kompanije Bambi generišu, omogućava im dalje da zaposle ljudе, plate poreze i doprinose, isplate zarade, i dalje finansiraju svoje poslovanje.

Silazni (*downstream*) uticaj odnosi se na obim prodaje i marže kupaca. Kupci i distributeri ostvaruju profit kroz plasiranje napitaka na tržište, a same marže zavise od tipa kupca. Prihod koji kupci na ovaj način generišu koristi se za kupovinu materijala i usluga, zauzvrat aktivirajući više zarada, poreza, profita i zaposlenja na nivou sopstvenih dobavljača.

O AUTORU STUDIJE

Steward Redqueen je strateška konsultantska kompanija koja kroz savetovanje organizacija o razvoju jasnih i praktičnih strategija održivog poslovanja i uticaja, pomaže da poslovanje funkcioniše u korist društva.

U okviru analize procenjuje se uticaj na privredu i u kojoj meri Coca-Cola sistem i kompanija Bambi doprinose domaćoj privredi putem zapošljavanja, prihoda i poreza, a gde se uticaj definiše u odnosu na dodatu vrednost i stvaranje radnih mesta.

Na osnovu opsežnih procena uticaja organizacija na društvo stvara se prilika za ojačanje pozicije i identifikaciju potencijalnih mogućnosti za poboljšanje pozitivnog uticaja na tržištima na kojima klijenti posluju.

Steward Redqueen je za potrebe Coca-Cola sistema sprovedla brojne studije kako bi kompanija bolje razumela svoj društveno-ekonomski uticaj na 45 tržišta širom Afrike, Azije, Evrope i Latinske Amerike. Predstavništva firme se nalaze u Amsterdamu, Singapuru, Barseloni i Prinstonu, a korisnici ove uticajne konsultantske kuće su multinacionalne kompanije u više od 70 zemalja širom sveta. Za više informacija o studijama i aktivnostima firme, posetite veb-stranicu: www.stewardredqueen.com.

Studija je urađena uz stručnu pomoć **prof. dr Ljubodraga Savića, profesora Ekonomskog fakulteta Univerzita u Beogradu.**

Coca-Cola

Coca-Cola HBC
Srbija

bambi
1967